

Dimitrie Aslanides
pr. Damaschin Grigoriatul

Cuviosul Cosma Athonitul,
Apostol în Zair
(1942-1989)

APUSUL VRĂJITORIEI

Traducere din limba engleză:
Ștefan Francisc Voronca

Carte tipărită cu binecuvântarea
Preasfințitului Părinte

GALACTION

Episcopul Alexandriei și Teleormanului

Editura Cartea Ortodoxă
EDITURA EGUMENITĂ
2004

ție ortodoxă. În prezent, în Indonezia, când oamenii se gândesc la Ortodoxie, se gândesc la persoana mea. Este nevoie de cât mai mulți oameni tineri educați în spirit ortodox. Eu încerc să fac tot ce pot, să trimit cât mai mulți tineri să studieze în țări ortodoxe, dar deoarece nu sunt episcop, îmi este destul de greu să aranjez aceste lucruri. Când voi deveni episcop, voi trimite cât mai mulți oameni să câștige experiență și să fie educați în țări ortodoxe, astfel încât, atunci când voi muri, cineva să poată continua munca mea. Acesta mi se pare cel mai important lucru.

În era telecomunicațiilor, cum credeți că se poate adapta Ortodoxia la această societate tehnologizată fără să-și piardă esența?

Pr. Daniel: Folosim aceste mijloace doar ca pe ceva necesar pentru a ne atinge scopul. Folosind internetul cât mai mult posibil pentru a promova Ortodoxia, folosind televiziunea cât mai mult posibil pentru a-i îmbogăți astfel sufletește pe oameni. Asta ar fi mai bine pentru ei decât să-i lăsăm pe guru hinduși sau pe alții asemenea să pună stăpânire pe aceste mijloace de informare. Noi de ce nu ne-am folosi de ele?

Ce ați vrea să le comunicați celor ce citesc acest interviu?

Pr. Daniel: Aș vrea să-i îndemn pe toți creștinii ortodocși să simtă unitatea Bisericii și să fie mândri de credința lor. Trebuie să suferim unul pentru necazurile altuia, astfel încât să putem fi ca frații.

Cuprins

Prefață la prima ediție grecească	7
Introducere la ediția engleză	9
<i>Un model de misiune în epoca lui Antihrist</i>	10
<i>Un început ascetic</i>	14
<i>Acrivia în Ortodoxie</i>	16
<i>Un principiu fundamental: Lucrarea sub binecuvântarea episcopului local</i>	21
<i>Un vizionar care a luat lucrurile cu binișorul</i>	24
<i>Un pom roditor pentru generațiile următoare</i>	26
APOSTOL ÎN ZAIR. Viața Cuviosului părintelui nostru Cosma Grigoriatul, scrisă de tatăl său, Dimitrie Aslanidis	29
<i>Nașterea și educația</i>	29
<i>Studii</i>	32
<i>Viața în Biserică</i>	33
<i>Școala tehnică și alte îndeletniciri</i>	34
<i>Serviciul militar</i>	36
<i>Frăția Sfânta Cruce și alte studii</i>	37
<i>Prima perioadă a misiunii</i>	43
<i>Întoarcere în Grecia</i>	45
<i>La sfânta mănăstire Grigoriu</i>	46
<i>A doua perioadă misionară</i>	50
<i>Educația duhovnicească a africanilor</i>	53
<i>Ferma și posibilitățile de creștere a animalelor</i>	57
<i>Bisericile Misiunii din regiunea Kolwezi</i>	60

<i>Călătorii în Grecia</i>	62
<i>Personalul misionar din Kolwezi</i>	66
<i>Cum a reușit Misiunea</i>	67
<i>Amenajările și proprietățile Misiunii</i>	71
<i>Dragoste pentru semenii săi</i>	73
<i>Datoriile de judecător și păstor</i>	78
<i>Samba, doctorul african</i>	80
<i>Atelierele Misiunii</i>	81
<i>Catehizare, Botez și Căsătorie</i>	83
<i>Viața liturgică și vizitele misionarilor</i>	86
<i>Traduceri în swahili</i>	89
<i>Recunoașterea Ortodoxiei</i>	91
<i>Încercări și experiențe dureroase</i>	92
<i>Neașteptatul său sfârșit</i>	95
Epilog. Ultimele zile ale Cuviosului părinte Cosma Grigoriatul	101
<i>Kolwezi: mai, 1989</i>	101
<i>Vineri - 20 ianuarie 1989</i>	102
<i>Vineri - 27 ianuarie 1989</i>	103
<i>Luni, 30 ianuarie 1989:</i> <i>Sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi</i>	106
Cuvânt la urmă	109
Cuvânt la urmă II	113
Fragmente din scrisorile Cuviosului părintelui Cosma Grigoriatul	121
<i>Sosirea și începuturile</i>	121
<i>Ca în Noul Testament</i>	127
<i>Dragostea și suportul pentru mănăstire</i>	130
<i>Puterea apelor sfințite ale Botezului</i>	133
<i>Nu nădăjduiți în oameni, ci în Domnul Misiunii</i>	136

<i>Lupta va fi una de lungă durată</i>	138
<i>Problema hirotoniilor</i>	141
<i>Pogorârea Duhului Sfânt, ieri, azi și în veci</i>	143
<i>Discernământ pastoral</i>	146
Fragmente din cartea Cuviosului părintelui nostru Cosma Grigoriatul	151
<i>Locul de acțiune</i>	151
<i>Forțele umane</i>	153
<i>Modurile și mijloacele de realizare a evanghelizării</i>	154
<i>Din zona rurală spre centru</i>	155
<i>Din centru spre zona rurală</i>	157
<i>Filantropia</i>	158
<i>Viața liturgică</i>	159
<i>Provocările evanghelizării</i>	159
<i>Sincretism</i>	160
<i>Colonialismul contemporan</i>	162
<i>Rolul Ortodoxiei</i>	163
Ortodoxie și vrăjitorie pe continentul negru	165
Moștenirea Cuviosului părinte Cosma Grigoriatul	171
<i>Cugetări despre, și întâmplări din viața Cuviosului părintelui Cosma</i>	171
<i>Ajutor oferit de călători</i>	171
<i>Călătorii pe drumuri mocirloase</i>	173
<i>Sărbători parohiale</i>	174
<i>Scăparea de vrăjitori</i>	174
<i>Respectul autorităților față de părintele Cosma</i>	174
<i>Munca de traducere de la Centrul Misionar</i>	175
<i>Locul de pelerinaj și candela părintelui Cosma</i>	176
<i>Școlile conduse de Misiunea Ortodoxă</i>	177
<i>Declarația de după moarte a părintelui Cosma</i>	180

Cererile părintelui Cosma și returnarea sticlei	181
Îndemnat să continue cu catehizarea	181
Copiii de la internat ne-au spus... ..	182
Preoții zairezi ne-au spus... ..	182
Mijlocirea părintelui Cosma vindecă pe ipodiatonul Serafim Ilunga	183
Întâmplări și relatări despre vrăjitorie	185
„Este mai mare decât mine”	185
Cercul vicios al demonocrației	186
Înșelat de iubirea de arginți	190
Preotul ortodox este foc pentru vrăjitor	195
Neputincios în fața puterii lui Dumnezeu	199
Lovitura finală	199
Un tânăr vrăjitor vine la lumină	200
Refuzul de a preda obiectele magice	201
Înfrângerea unui misionar romano-catolic	203
Un misionar protestant primește o lecție	204
Minuni, nevoință misionară și semne ale sfinților	207
Vrem Troparul Sfântului Patapie	207
Duceți-vă la adevărata Biserică, unde preoții au bărbi și sutane	208
Un romano-catolic este condus la adevărata Biserică	209
Porumbelul și flacăra pâlpâitoare	210
Credința ta te-a mântuit	212
O tânără fată este readusă la viață	213
O femeie închinătoare la idoli	214
„Nu pe aici... Acolo e o biserică”	215
Un student de la internat ne-a spus... ..	216
Hoție la parohia Sfinților Teodor Tiron și Teodor Stratilat	217
Sfat duhovnicesc	217

Sfinții sunt cu noi în toate împrejurările	218
Vindecat de Sfântul Teodor	219
Vindecată de sterilitate	219
Copilul trebuie să moară în biserică	220
O fulgerare	221
O epidemie de pojar	221
Protecție minunată	222
Păziți de holeră	223
„Cum se roagă ortodocșii?”	223
Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu... și toate acestea se vor adăuga vouă	225
Cineva în sutană intră în biserică	227
Sfântul David intră în cort	229
O convertire minunată	230
O intervenție minunată	230
O vizită minunată	231
Am văzut-o pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	232
Un nou Saul vine la Biserică	233
Îndoita vindecare a unei fete anemice	238
Arhanghelul Mihail în Kolwezi	239
O minune a Sfântului Nectarie și a Sfintei Anastasia Romana	241
Obiecte sfințite salvate din calea focului	243
Du-te în Biserica Ortodoxă	244
Credința noastră ortodoxă ajunge până în îndepărtata Sandoa	246
Aventuri în lucrarea de pastorație	247
Mai bine sărac și ortodox decât bogat și eretic	248
Mai bine sărac și ortodox decât bogat și musulman	249
Mărturii ale botezurilor	251
Maxim Bulungo	251
Timotei Kakwata	252
Grigorie Saega	252

Respect pentru oameni și cărți

<i>Emanuel Ngandu</i>	252
<i>Damaschin Kalenga</i>	253
<i>Hristodoulos Muchaila</i>	254
<i>Meletie Mazeze</i>	254
<i>Despina Yav</i>	255
<i>Gheorghe Kasongo</i>	256
<i>Silvestru Kambași</i>	258
Anexa 1	261
<i>Kenya</i>	261
<i>Între dramă și speranță.</i>	
<i>Mărturisirile unui misionar ortodox</i>	262
<i>Bucurie în suferință</i>	263
<i>Semințele adevărului</i>	264
<i>Acasă la Mama Teodora</i>	265
Anexa 2	267
<i>Pași pe insula Java. O poveste</i>	
<i>despre curaj și înțelepciune</i>	267
<i>Primii pași</i>	268
<i>Cu papucii la ușa bisericii</i>	268
<i>Piedici</i>	269
<i>Un drum lung</i>	270
<i>Creștin într-o țară musulmană</i>	270

Distribuție:
 S.C. Egumenița S.R.L.
 tel./fax: 0236-326.730
 e-mail : editura@egumenita.ro
 www.egumenita.ro

trebuie să intre apoi în via Sa pentru adunarea roadelor. Când a venit timpul ca părintele Cosma să plece din această viață, Domnul i l-a descoperit pe succesorul său în Kolwezi. Starețul său, Gheorghe, ne spune că „la puțin timp înainte de ultima plecare [din Sfântul Munte] spre Africa și de moartea sa, l-a vizitat pe părintele Meletie în chilia acestuia, spunându-i că el va fi cel care-i va continua lucrarea”³². Și, într-adevăr, câteva luni mai târziu, la câteva zile după ce părintele Cosma părăsise această viață, starețul Gheorghe l-a chemat înăuntru pe părintele Meletie pentru a-i sugera să-i urmeze părintelui Cosma, fără a ști nimic despre ceea ce prezisese părintele Cosma.

Așadar, lucrarea Bisericii nu va înceta cu nici un chip, căci *Cel ce voiește ca toți să se mântuiască și la cunoștința Adevărului să vină ridică neîncetat lucrători pentru Via Sa*. Este suficient ca doar să urmăm astfel de părinți binecuvântați cum este părintele Cosma și să ne urâm viața din lumea aceasta și să murim ei, pentru a o păstra pentru veșnicie. Atunci, poate, va fi cu putință ca și noi, de asemenea, să fim socotiți vrednici a călca pe calea ce ne îndreaptă spre o frumoasă călătorie a neamului nostru creștinesc, marcată cu atâta hotărâre de părintele Cosma.

*Peter Alban Heers
Pomenirea Sfântului Cosma Etolul,
cel întocmai cu Apostolii,
24 august 2001*

³² Arhimandritul Gheorghe de la Grigoriu, *Reflexii...*, p. 99.

APOSTOL ÎN ZAIR

**Viața Cuviosului părintelui nostru
Cosma Grigoriatul, scrisă de tatăl său,
Dimitrie Aslanidis**

Nașterea și educația

Eu, Dimitrie Aslanides, autorul prezentei biografii, m-am căsătorit cu Despina Xenidou pe 29 iunie 1941, de praznicul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, după războiul greco-italian. Am trăit în satul Theodosia, Kilkis.

Câteva luni mai târziu, Despina a rămas însărcinată. În același timp, aparent fără nici un motiv, a început să sângereze pe nas și pe gură, aceasta continuând până în ultima lună de sarcină. În timpul acestei luni, a avut și amețeli, de două-trei ori pe zi. Pe 16 august 1942, ea a dat naștere unui frumos băiețel, viitorul părinte Cosma. Toate necazurile luseră sfârșit, iar suferințele au fost date uitării.

Apoi a început să aibă grijă de copil. Tatăl meu, pe nume Ioan, ori de câte ori găsea timp pentru a se rupe de munca de la câmp, venea fugind să-l vadă pe copil și să-l îmbrățișeze. Nu voia să-l audă nicio dată țipând sau plângând.

Socrul meu era preot, iar înainte de trecerea primei luni ne-a îndemnat să botezăm copilul. Au sosit nașa, prietena și ruda noastră, doamna Angela Papadopoulou, iar Taina a început. I-am spus nașei să-i dea copilului numele de Ioan, după tatăl meu, care a fost foarte bucuros să audă aceasta, spunând că l-am numit așa tocmai ca el să aibă grijă de ei la bătrânețe.

Ioan a crescut sub ocupația germană din Grecia. Hrana se găsea din greu prin piețe, iar oamenii de la orașe mureau de foame. Chiar și la sate, țăranii sufereau și ei deoarece erau siliți să-și vândă pâinea pentru a-și cumpăra alte lucruri necesare.

Hrană specială pentru copii nu se găsea, așa cum există astăzi. Toată familia mânca aceeași mâncare. Îmi amintesc cum în primăvara anului 1942, când puneam cartofi, nu mai rămăsese nimic pentru consum. Așa că am oprit vreo 3-4 kilograme, i-am pus într-un vas și i-am spus soției să-i păstreze pentru copil. Din fericire, noi aveam oi și vaci, așa că puteam asigura copilului hrana necesară.

Încă de mic copil, Ioan părea foarte inteligent. Odată s-a întâmpnat să pierdem capacul de la un ceainic al nostru, iar la puțin timp după aceea am fost împreună cu Ioan la casa socrului meu, preotul, pentru o treabă. Băiatul, care nu avea mai mult de un an și jumătate, a găsit în locul în care se juca un capac asemănător, pe care mi l-a adus mie, făcând și unele gesturi în acest sens. „Ia-l”, i-am spus. Iar el l-a vârat numaidecât în haine, iar când am ajuns acasă, l-a pus singur pe ceainic. Dar au mai fost și

alte cazuri care dovedeau cât de inteligent și ager era la jocuri.

Am suferit cumplit sub ocupația germană până în octombrie 1944. De îndată ce nemții au plecat, ne-a fost dat să ne bucurăm doar pentru o scurtă perioadă, după care a început Războiul Civil. Între timp, în 1945 s-a născut cel de-al doilea fiu al meu, Alexandru. Apoi, de frica războiului, am părăsit satul, petrecându-mi cea mai mare parte a timpului în Kilkis sau în Tesalonic. De teama primejdiilor, copiii și mama lor au rămas cu frică în sat. În ianuarie 1947, soția mea, care era însărcinată cu al treilea copil, i-a pus pe ceilalți doi pe un măgar și au venit la Tesalonic, fugind de focul rebelilor. Au venit fără nici un fel de bunuri sau provizii, ci doar cu frica în sân, reușind cu greu să ajungă.

Cu trei luni în urmă împrumutasem o baracă de la vărul meu, Constantin. Am împărțit-o în două folosind niște împletituri, într-una din încăperi punând ceva unelte - am lucrat ca negustor de fier vechi - iar în cealaltă un pat. Între timp, în iunie 1947 s-a născut al treilea copil, Stavroula. Din ianuarie până în august 1947 am locuit la prăvălie, după care într-o cameră construită din ciment, până în 1952. Când am fost dați afară de acolo, am cumpărat un petic de pământ și am construit o baracă, unde am locuit până în 1959. Apoi, cu harul lui Dumnezeu, ne-am construit propria casă, unde trăim până astăzi.

Studii

Ioan a intrat la școala primară din Stavropoulis în 1948. Când își termina orele, eu obișnuiam să-l pun să facă câte ceva prin prăvălie, iar când eram plecat, avea chiar el grijă de ea. A învățat să vândă tot felul de lucruri și să-și confecționeze el însuși câteva obiecte, atâta cât îl țineau puterile. Pe măsură ce creștea, făcea treburi tot mai grele, care se dovedeau folositoare în munca noastră și, de aceea, adoptam adesea și propunerile lui.

La școală și-a atras repede dragostea profesorilor, datorită dispoziției sale de a împlini orice sarcină i se dădea. A învățat să schimbe geamurile școlii și alte lucruri utile. Era bun la lecții, fără a se distinge în mod deosebit. Avea o inteligență mai degrabă practică decât academică. Era un copil vesel, însă fără a crea neplăceri. Îi făcea plăcere să adune zarzavaturi pentru iepurii pe care-i țineam în grădină. Atunci când nu avea de lucru, se ducea să se plimbe cu sora lui într-un mic căruț pe care-l avea.

Într-o zi a fost neascultător și, deoarece știa că sunt sever și obișnuiesc să le dau bătaie, i-a fost teamă să vină acasă seara, dormind în prăvălie pe o bancă. Când am venit dimineața acolo, totul strălucea de curățenie. Astfel a reușit să mă liniștească și să scape de pedeapsă. Ioan cunoștea piața din Tesalonic încă de când avea zece ani. El făcea cumpărăturile care erau mai ușoare. Dacă erau mai grele, mergând până la 70 de kg, le pune pe bicicletă, lua

un cărucior cu trei roți, iar câteodată chiar un cal și o căruță și le aducea acasă. El reușea astfel să-mi ușureze mult povara.

Era foarte îndrăzneț. În 1952, când am construit baraca din tablă ondulată pe dinafară și din cărămizi în interior, un șarpe venea adesea acolo să bea apă, fiindcă atunci era totul numai câmpie. Într-o zi, Ioan a văzut șarpele intrând într-o gaură. Eu eram plecat la prăvălie. Fără nici o frică, a apucat o sapă, a săpat mai adânc în groapă, a găsit șarpele și l-a omorât. Avea un metru și jumătate lungime.

Viața în Biserică

Încă de când era copil, nu lipsea niciodată de la biserică. Orele de catehism erau mâncarea și băutura sa. Și orice învăța, venea la mine să-mi spună, ca să fiu și eu fericit. În 1954 a părăsit școala primară și s-a înscris la Școala Medie de Catehism, la „Farul”, ce ținea de Frăția „Zoë”. În fiecare duminică dimineață se scula din pat înaintea mea și se ducea la biserică în oraș. După aceasta, participa la lecțiile de catehism și, atunci când se întorcea la ora douăsprezece și jumătate, era plin de bucurie și vioiciune.

La vârsta de 14 ani s-a înscris la Școala de Catehism a Uniunii Creștine a Tinerilor Greci (UCT). Acolo a întâlnit tineri de treabă. S-a împrietenit cu Haralambos Kalaïtzidis, căruia, mai târziu, el urma să-i devină cel mai bun prieten și pe al cărui prim copil, Vasiliki, l-a botezat, dar și cu Demos

Tsifoutidis, în prezent starețul Mănăstirii Kostamonitou din Sfântul Munte, cu numele de Agathon. De asemenea, a ajuns să-l cunoască, devenindu-i apropiat răposatului stareț al Mănăstirii Xiropotamou, părintele Efrem, de fericită pomenire. Un alt prieten a fost Apostolos Stefiadis, din Neapolis, în prezent profesor de matematică, și mulți alții.

Pe lângă lecțiile de catehism, ei se adunau în serile de sărbători pe acoperișul casei noastre sau al altcuiva, unde se citea din Sfintele Scripturi sau din alte cărți creștinești. Jucau de asemenea și jocuri pe care le învățaseră la Catehism și în tabără. Pentru răposatul nostru preot-paroh, părintele Apostolos, ei erau mâna lui dreaptă, ajutându-l la slujbele și la treburile bisericii.

Școala tehnică și alte îndeletniciri

Când Ioan a părăsit școala primară, am vrut să-l trimit la școala medie, dar răposatul preot al parohiei noastre, părintele Michalis, a sugerat să-l trimitem să învețe o meserie, căci astfel putea scoate mai mulți bani decât oamenii cu o educație mai bună. Am fost de acord cu propunerea lui și l-am trimis alături de un vecin al nostru să lucreze la magaziiile de cereale.

Totuși, curând m-am răzgândit și l-am trimis în schimb la un electrician, ca să se poată duce la o școală tehnică. Acolo a lucrat puțin timp, a primit un certificat și s-a dus apoi cu mama lui să se înscrie

la școala „Euclid”. Era o școală privată, deoarece în acea vreme nu existau școli de stat. Ca muncitor electrician, muncea foarte mult, cărând grămezi de echipamente electrice până în strada Sfântul Dimitrie, ajungând aproape de Acropole. Încercam să-l mângâi spunându-i că vor veni și zile bune. Alți copii îl ocărau, dar și-a păstrat răbdarea un an de zile.

A găsit apoi o altă persoană cumsecade, pe Loupinis, care acum nu mai trăiește, pentru care lucra aproape o zi întreagă, după care seara se ducea la școală. Se întorcea acasă cu bicicleta pe la orele 11-12 seara. După aceea obișnuia să mănânce, să citească, să scrie și în cele din urmă să se culce. A doua zi de dimineață, nici nu apucam bine să-l vedem, că el era gata de plecare.

În 1960 a terminat Școala inferioară de Mecanică Electrică, unde a primit și diplomă. A încercat apoi să intre la Școala de Maiștri Electricieni, continuând să frecventeze seralul la „Euclid” pentru încă trei ani. Acela a fost și momentul în care a luat hotărârea să rămână necăsătorit. Mi-a spus aceasta patru ani mai târziu. S-a întors într-o permisie de la Marină, unde-și exercita serviciul militar, spunându-mi. „Tată, spune-i mamei să nu stârnească fetele de prin jur cum că vrea să mă însoare. Am de gând să rămân necăsătorit și să slujesc în Misiunea din afară”.

Primele contacte cu Misiunea Externă au avut loc la tabăra Sfântul Sila, în Kavala. I-am scris răposatului misionar, părintele Hrisostom Papasarandopoulos, care în acea vreme se afla prin Kenya și Uganda, Africa. După aceea am continuat să fiu